

TIM WEAVER

PIMEYDEN
POLUILLA

Poissa silmistä muttei mielestä

DOCENDO

PIMEYDEN POLUILLA

T I M W E A V E R

**PIMEYDEN
POLUILLA**

Englannin kielestä suomentanut Maikki Soro

DOCENDO

Englanninkielinen alkuperäisteos:

Tim Weaver: *What Remains*

© Tim Weaver, 2015

All rights reserved.

Suomenkielinen laitos:

© Docendo, 2024

Docendo on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä.

www.docendo.fi

Suomennos: Maikki Soro

Kansi: Justine Florio / Taittopalvelu Yliveto Oy

Ulkoasu ja taitto: Taittopalvelu Yliveto Oy

ISBN 978-952-382-962-6

Painettu EU:ssa

Omistettu vanhemmilleni

KIRJAILIJAN ALKUSANAT

David Raker -sarjan toisessa osassa *Kadonneet jäljet* Colm Healy kertoo päähenkilölle ratkaisematta jääneestä rikostapauksestaan, joka on nyt alkavan tarinan ytimessä. Kuvaillessani tapausta aikoinaan lyhyesti en osannut vielä kuvitellakaan, että pohjaisin siihen myöhemmin kokonaisen uuden tarinan. Se johtunee siitä, että tapaan työskennellä melko intuitiivisesti. Healyn hahmo nousi sekä *Kadonneiden jälkien* loppuvaiheissa että seuraavassa kolmessa kirjassa huomattavasti suurempaan rooliin kuin olin alun perin suunnitellut, ja yllä mainittu tapaus – samoin kuin Healyn epäonnistuminen tutkinnassa – alkoivat vaikuttaa häneen tavoilla, joita en tullut edes ajatelleeksi, ennen kuin pääsin siihen saakka kerronnassa.

Tarkkanäköisimmät lukijat saattavat tämän vuoksi havaita pieniä eroja *Kadonneissa jäljissä* ja tässä kirjassa kuvailun rikosjutun välillä. Muutokset tuntuivat minusta monestakin syystä tarpeellisilta, mutta tärkein peruste oli se, ettei alkuperäinen kuvaus vastannut täyspitkän romaanin vaatimuksia. Yritin kuitenkin pitää mahdollisimman pitkälti kiinni siitä, mitä Healy ja jossain määrin myös Raker ovat kertoneet tapauksesta sarjan kuluessa.

Puhtaasti tarinallisista syistä otin myös pieniä vapauksia kertoessani Suur-Lontoon poliisin toimintatavoista. Toivon jälleen, että muutokset ovat niin hienovaraisia, ettei kukaan pahastu niistä.

16. heinäkuuta 2010

KOLMOISMURHA KÄYNNISTI KAUPUNGINLAAJUISEN AJOJAHDIN

Kahdeksanvuotiaat kaksostytöt ja heidän 29-vuotias äitinsä löydettiin eilen illalla surmattuina kotoaan. Poliisi kuvaa rikosta poikkeuksellisen kylmäveriseksi. Gail Clark ja hänen tyttärensä April ja Abigail löydettiin huolestuneen naapurin ilmoitettua, ettei hän ollut nähnyt perhettä neljään päivään eikä kuullut mitään ääniä heidän asunnostaan.

Poliisi on etsinyt eilisillasta lähtien mahdollisia todistajia Clarkin perheen asuintalosta ja sen naapurustosta. Perhe asui Searle House -nimisen 20-kerroksisen talon seitsemännessätoista kerroksessa New Crossin kaupunginosassa Etelä-Lontoossa. Tutkinnanjohtaja rikoskomisario Colm Healy ilmoitti, että tapauksesta kerrotaan lisää myöhemmin tänään järjestettävässä tiedotustilaisuudessa. Hän vetoaa kuitenkin sitä ennen kaikkiin Searle Housen ja lähitalojen asukkaisiin: ”Gail Clark ja hänen tyttärensä murhattiin käsityksemme mukaan tämän viikon sunnuntaina tai maanantaina, joko 11. tai 12. heinäkuuta. Rikos oli erityisen julma, yksi pahimmista tapauksistani kahdenkymmenen neljän vuoden poliisinurani aikana, joten pyydän kaikkia ilmoittamaan meille viipymättä havainnoista, jotka saattavat liittyä asiaan.”

Rikoskomisario Healy totesi lisäksi: ”Meillä on lukuisia johtolankoja, ja vakuutan New Crossin ja koko kaupungin asukkaille, että tekijä tulee vastaamaan rikoksistaan lain ankarimman kirjaimen mukaan.”

ENSIMMÄINEN OSA

14. tammikuuta 2014

1

Tapasin Colm Healyn eräässä motellissa Kew'n laidalla.

Se oli moottoritien pohjoispuolella kohoava suuri teräksenharmaa rakennus, jonka julkisivun lävisti kaksi riviä samanlaisia ikkunoita ja joka oli esteettisesti yhtä viehättävä kuin rahtikontti. Sen parkkipaikka oli puoliksi täynnä, ajotien ja jalkakäytävien reunoille oli kertynyt loskaa ja pääoven yläpuolella oli rikkinäinen räystäskouru, josta ryöppysi jääkylmää vettä.

Baari oli todennäköisesti koko motellin paras paikka, eikä vain siksi, että tarpeeksi naukkailtuaan saattoi kuvitella olevansa jossakin muualla. Näytti myös siltä, että tilat oli kunnostettu hiljattain. Ikkunoista näkyvä maisema kattoi vain parkkipaikan ja kaistaleen Thamesjokea, mutta sisustus oli tyylikäs ja nykyaikainen, yhdistelmä looseja ja sohvia, jotka oli järjestetty puolikuun muotoon kaarevan baaritiskin ympärille.

Menin suoraan yhteen looseista, riisuin takin ja tilasin kupillisen mustaa kahvia. Healyä odotellessani otin nipun papereita mukamani olevasta kansiosta. Kaikki olivat netistä löytämiäni työpaikkailmoituksia. Laitoin ne kahteen viiden kappaleen riviin, kaikki pois päin itsestäni, ja aikajärjestykseen alkaen ilmoituksesta, jossa hakuaika päättyi ensimmäisenä.

Parin minuutin kuluttua ovi aukesi kitisten ja Healy ilmestyi salin räikeään valoon. Hän nyökkäsi kerran ja suuntasi baaritiskille. Hänellä oli haalistuneet farkut ja punainen t-paita, johon oli printattu jokin kuva. Hiukset oli kammattu, mutta ne olivat märät ja kasvot punakat, ilmeisesti suihkun jäljiltä. Kuulin hänen tilaavan kevytkokiksen, ja sitten

hän tuli luokseni. Asettuessaan istumaan hän silmäili ilmoituksia mutta ei kommentoinut niitä.

”Iltaa”, sanoin. ”Miten sujuu?”

”Vaikea sanoa.”

”Onko jotain sattunut?”

Hän katsoi minua. ”Ei ole. Kaikki hyvin.”

Mutta tiesin kyllä, mitä oli sattunut. Niin kuin hänkin.

Olimme tavanneet kuusi päivää sitten, 8. tammikuuta, eräässä kahvilassa Hammersmithissä, koska Healy oli soittanut ja ehdottanut tapaaamista. Edellisen kerran olimme nähneet vuosi ja kaksi kuukautta sitten. Viimeisten kuuden päivän aikana oli tapahtunut paljon: olin maksanut Healylle motellihuoneen kymmeneksi päiväksi, mutta myös ladannut hänen matkakorttinsa, antanut rahaa bensaan, etsinyt avoimia työpaikkoja, joita hän voisi hakea, jopa vienyt häntä haastatteluihin ja ruokakauppoihin. Hän oli kiusaantunut avustani – kuten olin paljolti minäkin – mutta nyt hän oli siinä pisteessä, että vaihtoehdot olivat vähissä.

Hän oli erkaantunut täydellisesti perheestään, hänen poliisin urastaan oli jäljellä pelkät muistot, hän oli käyttänyt lähes kaikki säästönsä ja asunut viime ajat kodittomien yömajassa, koska hänellä oli enää juuri ja juuri rahaa patjaan, tyynyyn ja punkkaan. Kukaan muu ei tiennyt, miten heikossa jamassa hän oli – ei hänen vaimonsa, eivät hänen poikansa eivätkä entiset kollegat poliisissa – koska hän oli liian ylpeä ja liian vereslihalla soittaakseen heille. Minuun hän suhtautui toisin. Emme olleet varsinaisesti ystäviä – mikä olikin yksi syy hänen soittoonsa – mutta meillä oli jotakin yhteistä. Hän tiesi, että ymmärtäisin häntä. Ja ennen kaikkea hän tiesi, etten tuomitsisi häntä. Olimme molemmat menettäneet rakkaitamme, olimme taistelleet samoja demoneita vastaan, olimme etsineet samoja ihmisiä samoissa varjoissa ja kohdanneet saman inhimillisen pimeyden. Aikaisemmin en uskonut minkäänlaiseen kohtalon johdatukseen – enkä enimmäkseen usko vielääkään – mutta tutustuttuani Healyyyn vuosia sitten olen alkanut uskoa johonkin sen

tapaiseen. Olemme lähteneet monet kerrat eri suuntiin, mutta lopulta tiemme ovat jostakin syystä aina ristenneet uudelleen.

”Mitä nämä ovat?” hän kysyi katsellessaan ilmoituksia.

”Määräaikaisia vartijan töitä.”

Hän nyökkäsi ja veti pari paperia lähemmäksi.

Silmäillessäni häntä huomasin, että hänen kaulassaan oli partaterän jättämiä haavoja, joista vuosi vielä verta. Parantumattomia haavoja Heallyllä oli paljon enemmänkin, mutta suurin osa paremmin piilossa. Hän täyttäisi seuraavaksi neljäkymmentäyhdeksän mutta näytti vanhemmalta. Hän oli ylipainoinen ja rapakunnossa, kasvot olivat turvoksissa ja silmien ympärillä risteili niin paljon ryppyjä, että oli vaikea nähdä, missä yksi päättyi ja toinen alkoi. Otsalle valahti punertavia hiuksia hänen lukiessaan, ja niistä tipahteli vettä paperille. Huomasin, että punaiseen t-paitaan oli painettu: *Poikien reissu – Dublin 07*.

”Oliko ikimuistoinen reissu?” kysyin.

Healy nosti katseensa paperista. ”Mikä?”

Osoitin hänen paitaansa.

Hän katsoi rinnassaan lukevia sanoja, jotka olivat halkeilleet ja haalistuneet vuosien pesujen myötä. ”Oli”, hän sanoi mietteliään näköisenä. ”Yksi kaverini pyysi minut bestmaniksi. Järjestin pojille parin päivän matkan kotipuoleen.” Hän hymyili vähän, mutta vakavoitui saman tien. ”Se oli sitä aikaa.”

Hän käänsi katseensa taas työpaikkailmoitukseen, ja oli selvää, ettei hän puhuisi enempää tästä matkasta – paluusta kaupunkiin, jossa hän oli syntynyt ja kasvanut.

”Miten se tämänpäiväinen haastattelu meni?”

Healy kohautti olkiaan. ”Sen kun tietäisi.”

”Miten niin?”

”Siten niin, että ajoin sinne Rotherhitheen, istuin tuoliin ja vastasin raadin kysymyksiin. He tiirasivat minua naamat peruslukemilla ja sanoivat ilmoittelevansa.”

”Sanoivatko he, milloin?”

”Parin päivän sisällä.”

Baarimikko toi Healyn kevytkokiksen ja laski sen hänen eteensä. Healy tuijotti lasia, ja hänen ajatuksensa arvasi sanomattakin: *Tätäkö tässä pitäisi litkiä?*

Luvatessani auttaa häntä olin asettanut avulleni pari ehtoa. Ensinnäkin hänen täytyi hankkia jokin työpaikka, edes tilapäisiä hommia, jotta hän pääsisi mahdollisimman pian jaloilleen – ja toiseksi hänen oli suljettava korkki. Tavatessamme ensimmäisen kerran kahvilassa hän ei lemah-
tanut viinalta, mutta hänestä näki selvästi, että hän oli ryypiskellyt jo pidemmän aikaa. Sen näki hänen turvonneista kasvoistaan ja siitä, miten juominen oli alkanut kuluttaa häntä. Hän oli ahdistunut ja väsynyt ja silmät verestivät hiukan – kaikki näkyviä alkoholismin merkkejä, joista oli tullut hänelle kuin toinen iho.

”Entä se toinen juttu?” hän kysyi.

”Mikä toinen juttu?”

”Ne kaksoset.”

Katsoin ulos, missä joen valot välkkyivät sakeassa räntäsateessa parkkipaikan takana. Kaikki oli alkanut kaksosten ja heidän äitinsä kuolemasta – siitä Healyn syöksykierre oli lähtenyt liikkeelle. Hän oli mennyt heinäkuussa 2010 etelälontolaiseen kerrostaloon ja löytänyt kaikkien kolmen ruumiit. Mennessään siihen rakennukseen hän oli yksi Lontoon parhaista rikostutkijoista – ja nyt, kolme ja puoli vuotta myöhemmin, koditon alkoholisoitunut mies, joka suri avioeroaan, perheensä hajoamista ja itse tuhoamaansa työuraa. Hän ei ollut soittanut minulle kuusi päivää sitten kyselläkseen kuulumisiani. Hän ei ollut soittanut edes siksi, että oli rahaton, työtön, asunnoton ja epätoivoinen. Hän oli soittanut, koska tarvitsi apuani löytääkseen miehen, joka oli murhannut äidin ja kaksi tytärtä – kasvottoman tappajan, joka oli aiheuttanut kaiken pahan.

Millään muulla ei ollut hänelle enää merkitystä.

Ajatellessani tätä missiota, kasvottoman murhaajan etsintää, kuulin taas mielessäni Healyn sanat kahvilassa: *Minä en löytänyt heidän tappajaansa. En löytänyt siitä paskiaisesta jälkeäkään, ja sen takia koko elämäni meni alas viemäristä.* Hänen äänensä oli vavahtanut ja silmissä oli kyyneleitä. *Katso nyt minua. Asun kodittomien yömajassa. Olen pelkkä narri.*

”Kuulitko? Entäs ne kaksoset?”

Havahduin hereille. Healy oli siirtynyt lähemmäksi pöytää, työntänyt juomansa sivuun ja istui kädet ristissä edessään.

”Se tuttavani poliisissa lähettää kopion tutkintakansiosta. Saan sen luultavasti huomenna. Mutta minun on pakko hoitaa ensin tämänhetkinen juttuni loppuun.”

Tutkin työkseni katoamistapauksia, ja viimeisin tehtävä koski kuusi-toistavuotiasta tyttöä, joka oli karannut kotoaan Greenwichistä. Olin jo löytänyt hänet ja palauttanut vanhemmilleen, mutta jäljellä oli vielä pari muodollisuutta: tytön löytymisestä oli ilmoitettava poliisille, ja lisäksi oli tavattava perhe vielä kerran ja vastattava heidän kysymyksiinsä, allekirjoitettava papereita ja hoidettava maksuja. Annoin joskus toimeksi-antojen sivuta toisiaan alusta ja lopusta, mutten koskaan selvittänyt samaan aikaan kahta juttua, koska jokainen ansaitsi mielestäni yhtä paljon huomiota. Minulla oli jonkinlainen luontainen yhteys kadonneisiin, jokin tunneside, jota oli vaikea selittää mutta jonka vuoksi tämä tyttö oli minulle aivan yhtä tärkeä kuin Healy. Käytännöllisempi syy oli se, että hänen perheensä myös maksoi minulle.

Sitä vastoin kaikki, mitä olin tehnyt Healyn hyväksi, ja mahdollisesti kaikki, mitä tulisin koskaan tekemäänkään, oli täysin ilmaista työtä. Monesti en saanut häneltä vastapalvelustakaan, en edes kiitosta. Olin tunnustanut tämän tosiseikan jo kauan sitten, hyväksynyt Healyn sellaisenaan ja ymmärtänyt, mitkä voimat häntä piiskasivat eteenpäin, koska samat voimat piiskasivat minua itseänikin. Me olimme sidoksissa toisiimme. Olin pelastanut kerran hänen henkensä, ja hän oli pelastanut kerran minun henkeni.

Ja tässä me nyt olimme.

”Eli aiot vain hautoa juttukansiota, kunnes saat omat hommasi tehtyä?” kysyi Healy.

”Miten voisin hautoa kansiota, jota en ole saanutkaan?”

Ärtynyt murahdus.

”Sanoin tästä kyllä viime viikolla”, muistutin.

Healy ei vastannut vaan naputti sormillaan juomalasin pintaa. Lopulta hän huokaisi ja sanoi: ”Okei. Anna ne paperit sitten minulle, kun saat ne, niin aloitan yksinäni.”

”Se ei ole välttämättä hyvä ajatus.”

”En tarvitse mitään lapsenvahtia, kuule.”

”Sitä en tarkoitaakaan.”

”Minä tunnen sen keissin paremmin kuin kukaan.”

”Tiedän.”

”Minä olin *siellä*. Se on *minun* juttuni.”

”Nimenomaan siitä syystä se kaipaa uutta näkökulmaa.”

Healy ei sanonut enää muuta.

Hiljaisuuden jatkuessa aloin taas silmäillä ilmoituksia ja mieltä, miten parhaiten innostaisin hänet työnhakuun, mutta katsoessani häntä seuraavan kerran huomasin, ettei hän piitannut enää papereista eikä minusta vaan tuijotti ulos parkkipaikalle, missä joku peruutti autoaan ruudusta. Hän ei näyttänyt enää edes muistavan, että olin paikalla. ”Minä istuin polvillani heidän sänkyjensä välissä, keskellä sitä kurjaa asuntoa”, hän sanoi hiljaa, kuin puhuisi itsekseen. ”Heidän äitinsä makasi kuolleena viereisessä huoneessa, ja heiltä oli riistetty heidän lapsuutensa viattomuus viimeistä atomia myöten. Muistan, kun tekniikan porukka lähti vähäksi aikaa huoneesta ja jäin yksin heidän kanssaan. Silloin... minä vain...”

Hänen äänensä hiipui, mutta katsoin häntä edelleen kuin hypnotisoi-tuna, koska hetki oli niin harvinaisen paljastava. Niin poikkeuksellinen ja luonteenvastainen, että epäilin ensin jotakin sairauskohtausta. Näin,

että hän yritti jatkaa lausetta, ja nojasin eteenpäin kuullakseni paremmin, mutta hän huomasi liikkeen ja näytti havahtuvan ajatuksistaan, ja tunnelma muuttui välittömästi. Hän vilkaisi minua ja sitten työpaikkailmoituksia, selvästikin hämillään siitä, että oli puhunut niin varomattomasti.

”Oletko kunnossa?” kysyin.

Hän ei vastannut eikä liikahtanut.

”Kuule”, sanoin rauhallisesti. ”Lupasin auttaa sinua, ja tarkoitin, mitä sanoin. Mutta haluan nähdä tiedot ensin itse. Haluan nähdä ne tuorein silmin. Tähän ei liity mitään salaista agenda, Healy. Älä rupea etsimään sellaista.”

Tuhahdus, mutta ei kommenttia.

”Healy?”

Hän tuijotti minua puhumatta.

”No, mikä mättää?”

”Mitäs luulisit?” hän sanoi ja otti yhden työpaikkailmoituksista käteensä. ”Tämä tässä mättää. Tämä on täysin turhaa. Tarpeellista on vain selvittää, kuka murhasi ne tytöt.”

”Sinä tarvitset töitä.”

Healy pudisti päätään turhautuneena. ”Minä en kestä tällaista paskaa. En jaksa täyttää hakemuksia, en jaksa esittää olevani muuta kuin olen enkä nuoleskella ihmisiä, joita en arvosta enkä tule sietämään. Tai itse asiassa ei ole kysymys edes siitä. Eniten minua sapettaa se, että osaisin tehdä mitä tahansa näistä hommista vaikka unissani. Olin kaksikymmentäkuusi vuotta poliisina ja näin sellaista, mitä en saa ikinä pyyhittyä mielestäni, istuin vastapäätä niin pahoja ihmisiä, että he imivät kaiken valon huoneesta. Mutta kaikkien hylkäyskirjeiden perusteella, joita olen tässä saanut tiuhaan tahtiin, en kelpaa enää edes pitämään silmillä finninaamaisia jannuja, jotka yrittävät kähveltää älypuhelimia kauppojen hyllyiltä. Olen saanut koko vuoden aikana yhden – *yhden* – parin kuukauden myymäläkeikan, ja sen pitäisi jo kertoa kaikki. Tämä ei toimi, Raker. Ei minua kukaan ota töihin.”

”Töitä on nykyisin –.”

”Minä en *halua* töitä.”

Yritin hillitä ärtymykseni. ”No, miten kuvittelet auttavasi niitä tyttöjä, jos asut taas jossakin yömajassa?”

”Heitä auttaa, jos löydämme heidän murhaajansa.”

”Kyllä me löydämme.”

”Emme löydä, jos istumme täällä perseet ruvella ja tuijotamme näitä papereita.” Healy otti taas pari ilmoitusta käteensä. ”Luuletko, että välitän näistä hittojakaan?”

”Healy, jos saat töitä, saat rahaa. Jos saat rahaa, saat katon pääsi päälle. Ja *kun* saat asunnon, sinulla on selkeä tukikohta tutkimuksillesi. Jos haluat tehdä niin kuin niiden tyttöjen ja heidän äitinsä kannalta on parasta, jos haluat sitä oikeasti, haet joka ikistä näistä paikoista ja teet sen, mitä tarvitaan, että myös saat jonkun niistä.”

Healy katsoi minua kasvot kireinä ja naputti sormillaan rintakehäänsä. Siinä kohdassa oli selvästi jotakin kipua.

”Mitä nyt?” kysyin.

Hän käsitti, että tarkoitin hänen rintaansa. ”Ei mitään.”

”Käy sitten lähettämässä CV:si näihin paikkoihin. Sopiiko?”

Ei vastausta. Olin luonut hänelle sähköpostitilin, ja hän lähetti hakemuksensa motellin kokoushuoneen tietokoneilla. Se ei ollut hankalaa.

”Sopiiko?”

Hiljaisuus jatkui.

Huokaisin. ”Healy?”

”Milloin saat sen toisen juttusi pakettiin?”

”Huomenna iltapäivällä.”

Healy lakkasi naputtamasta rintaansa ja alkoi hypistellä työpaikkailmoituksia. Lopulta hän laittoi ne kasaan ja liu’utti ne pöydän päähän. ”Huomenna on sen rekrytointifirman palaveri kolmelta”, hän sanoi. ”Mutta voimme tavata täällä sen jälkeen, jos haluat. Tuo se kansio, niin keskustellaan siitä jutusta.”

Mitä jää jäljelle, kun kaikki on jo menetetty?

Kadonneiden etsijä David Raker saa yllättäen yhteydenoton vanhalta tutultaan, Colm Healyilta, joka oli ennen Lontoon poliisin parhaimmista. Kukaan muu kuin Raker ei pysty auttamaan Healyä – eikä kumpikaan osaisi ennalta arvata, miten paljon apua lopulta tarvitaan. Raker ajautuu pimeämmille poluille kuin koskaan ennen, ja kadonneita henkilöitä löytyy useampia kuin hän olisi ikinä osannut kuvitella. Hän saa oppia kantapään kautta, kuinka ratkaisematon arvoitus voi murtaa parhaimmankin etsivän.

Pimeyden poluilla on kuudes osa David Raker -sarjaa, jossa seurataan toinen toistaan odottamattomampia käänteitä kadonneita etsivän entisen toimittajan tutkimuksissa.

Tim Weaver on englantilainen Bathissa asuva entinen toimittaja. Weaverin kirjoja on käännetty 15 kielelle ja myyty yli miljoona kappaletta. Lisäksi Weaver tuottaa ja juontaa suosittua *Missing*-podcastia, jossa asiantuntijat keskustelevat katoamistapauksista ja niiden tutkinnasta.

84.2

www.docendo.fi

ISBN 978-952-382-962-6

9 789523 829626

DOCENDO

MIX
Paperi | Tukee
vastuullista metsänhoitoa
FSC® C021394
www.fsc.org

Kannen kuvat:
Shutterstock, Pixabay ja
Clément Falize/Unsplash
Kansi: Justine Florio /
Taittopalvelu Yliveto Oy